

Samlingsforum samtal: uppsamling av magasinfrågor

Mötesdag: 2026-04-29

Mötestid: 14.00-15.30

Mötesplats: Teams

Under 2026 och 2027 intensifierar Riksantikvarieämbetet den strategiska dialogen med museer i samlingsförvaltningsfrågor. I detta samtal gjorde Riksantikvarieämbetet nedslag i magasinrelaterade frågor där personal som arbetar med samlingsförvaltning fick svara på ett antal pollfrågor inriktade på deras egna erfarenheter och magasinförhållanden.

Riksantikvarieämbetet kan, tillsammans med annan insamlad kunskap, använda denna dialog för att rikta sitt stöd och råd till de områden där de behövs som mest.

Exempel på svar som kom upp i detta samtal var att 75% av deltagarna uppger att magasinen inte uppfyller behoven när det gäller trängsel bland föremål och att 65% inte känner till energiförbrukningen för magasinen.

Samtalsform

Alissa Andersson och Gabriella Ericson från Riksantikvarieämbetet ledde samtalet om magasinfrågor. Drygt 60 personer som arbetar med samlingsförvaltning eller magasinfrågor från olika museer i Sverige deltog i mötet.

Bakgrund

Museerna i Sverige har olika förhållanden i sina magasin. Vissa har flera magasin i olika byggnader, andra har ett och samma i museets byggnad. I samtalet ville Riksantikvarieämbetet få en bild av hur magasinförhållandena ser ut, om beredskapsplaner arbetats fram, hur energiförbrukningen tas om hand och om det saknas resurser i form av kompetens. Vilka problem finns och hur kan Riksantikvarieämbetet prioritera insatser för råd och stöd?

Samtalet delades upp i fyra teman. Pollar eller frågor kopplades till varje tema efter en kort presentation och följdes av en diskussion.

Poll: Känner ni till energiförbrukningen för era magasin?

65% svarade nej och 14% svarade ja.

Rapporterar ni energiförbrukningen till er huvudman? *Majoriteten gör det inte.*

Arbetar ni aktivt med att minska energiförbrukningen i era magasin? *Inte vanligt.*

Bedömer du att era befintliga magasin skulle kunna bli mer energieffektiva? *Osäkra.*

Tema 3. Effektiva förvaringsutrymmen

- Lokalkostnader – hyra, anpassning och drift
- Växande samlingsvolymer
- Trångt i förvarningssystemen
- Yteffektivisering, förtätning
- Minska antalet olika utrymmen

Poll: Har ni problem med trängsel bland föremålen i era förvarningssystem?

78 % svarar ja på denna fråga. 75 % uppger att magasinerna inte uppfyller behoven, 1/3 har slut på plats, 45 % uppger att de har ca 15 % yta kvar som de kan fylla. Ju äldre museum desto fler problem med förvaringsutrymmet. Nästan 60 % uppger otillräcklig tillgång på förvarningssystem.

Har du någon erfarenhet av metoden ReOrg?

69% svarade nej. Ja, känner till ReOrg 21%. Ja, har använt ReOrg i de egna magasinerna 10%.

ReOrg är ett verktyg, framtaget av ICCROM, som bidrar med riktlinjer för att göra en självvärdering av samlingsutrymmet. Metoden innehåller:

- Självvärdering (organisation, byggnad/yta, samling, inredning)
- Arbetsmetod (checklistor, hur man går vidare)
- Övningar, blanketter, rekommendationer

- Collection Storage Tips & Tricks
- Fallstudier och artiklar

Tema 4. Beredskap och skydd på plats

Den geografiska placeringen är viktig när man planerar ett nytt magasin. Idag tänker många på skiftande havsnivå, skred, risker inom lokalen. Det kan vara bra att göra en dokumentation med riskanalys från den egna samlingsituationen. Beredskapsplan A och B.

- Det försämrade säkerhetsläget – nya krav på samlingsförvaltningen
- Hotbild och riskanalys
- Undanförsel och omdisponering
- Förbereda för skydd på plats

Poll: Vilka är era största behov inom beredskapsplanering för skydd av samlingar? Rangordna de tre viktigaste.

Detta är en sammanvägning av de svar som deltagarna gav:

1. kompetens inom beredskapsfrågor,
2. tillgång till magasin för undanförsel,
3. resurser för beredskapsutrustning.

Avslutning

Slutligen fick deltagarna lämna åsikter på vilka viktiga frågor kring magasin och samlingsförvaltning som inte berörts i presentationen. Framför allt saknade deltagarna samtal om personella resurser, hyreskostnader, minskade anslag och digital säkerhet av samlingsdata.

- **Självskattningsverktyg från Riksantikvarieämbetet.** [SAK – Självskattning för vård och bevarande](#) (raa.se)
- **Om beredskap på Riksantikvarieämbetets webbsida.** www.raa.se/beredskap (raa.se)
- **Riksantikvarieämbetet.** [Aktörsdrivna hot mot kulturarven](#) (raa.se)
- **Riksantikvarieämbetet.** [Incidenter som påverkar museernas samlingar](#) (raa.se)